

**RAQAMLI DUNYODA MAKTABGACHA TA'LIMNING YANGI
TENDENSIYALARI**

Toshboyeva Go'zal Avazovna

Surhondaryo viloyati Qiziriq tumani 15-DMTT direktori

Annotatsiyas: Ushbu maqola raqamli texnologiyalarning maktabgacha ta'limga ta'sirini tahlil qiladi. Unda smartfonlar, planshetlar, VR va AR kabi vositalarning bolalarning o'yin orqali o'rganishiga, ijodiy fikrlashiga va muammolarni yechish ko'nikmalarini rivojlantirishiga qanday hissa qo'shishi yoritilgan. Shuningdek, texnologiyadan foydalanishda me'yorga rioya qilish va insoniy muloqotning muhimligi ta'kidlangan.

Annotation : This article analyzes the impact of digital technologies on preschool education. It highlights how tools like smartphones, tablets, VR, and AR contribute to children's learning through play, fostering creative thinking and problem-solving skills. The article also emphasizes the importance of moderation in technology use and the significance of human interaction.

Kalit so'zlar: Raqamli ta'lim, Maktabgacha ta'lim, Texnologiya, VR, AR, O'yin orqali o'rganish, Innovatsiyalar.

Keywords: Digital education, Preschool education, Technology, VR, AR, Play-based learning, Innovations.

Bugungi kunda texnologiyaning jadal rivojlanishi maktabgacha ta'lim sohasiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. An'anaviy usullar bilan bir qatorda, raqamli resurslar va innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayoniga faol tatbiq etilmoqda. Smartfonlar, planshetlar va interaktiv doskalar kabi qurilmalar bolalarning o'yin orqali o'rganishini qo'llab-quvvatlab, ularda ijodiy fikrlash va muammolarni yechish ko'nikmalarini rivojlantirmoqda [1].

Virtual reallik (VR) va kengaytirilgan reallik (AR) texnologiyalari bolalarga yanada qiziqarli va immersiv o'quv muhitini yaratish imkonini beradi. Masalan, bolalar VR orqali tarixiy joylarga "sayohat qilib", turli hayvonlar bilan

"tanishish"lari yoki AR ilovalari yordamida kitoblardagi tasvirlarni "jonlantirish"lari mumkin. Bu esa ularning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va mavzularni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi [2].

Biroq, raqamli vositalardan foydalanishda me'yorga rioya qilish muhimdir. Bolalarning ekran oldida o'tkazadigan vaqtini nazorat qilish, ularga sifatli va yoshiga mos kontent taklif etish zarur. Shuningdek, texnologiya insoniy muloqot va real hayotiy tajribalarni almashtira olmasligini unutmaslik lozim. Raqamli vositalar faqatgina o'quv jarayonini boyituvchi qo'shimcha vosita bo'lishi kerak [3]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, raqamli texnologiyalar maktabgacha ta'limda yangi imkoniyatlar yaratmoqda [1, 2]. Raqamli o'yinlar va interaktiv ilovalar bolalarning motivatsiyasini oshirib, ularga murakkab tushunchalarni o'yin orqali o'zlashtirishga yordam beradi. Masalan, virtual reallik (VR) bolalarni tarixiy joylarga "sayohat" qildirish orqali ularda geografiya va tarixga qiziqishni uyg'otadi, kengaytirilgan reallik (AR) esa kitoblardagi tasvirlarni jonlantirib, o'qishni yanada qiziqarli qiladi [2].

Biroq, bu vositalardan foydalanishda ehtiyot bo'lish lozim. Ekran vaqti va kontent sifati bolaning rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi [3]. Haddan tashqari ekran vaqti bolalarda ko'rish qobiliyati buzilishi, uyqu buzilishi va ijtimoiy ko'nikmalarning sust rivojlanishiga olib kelishi mumkin [3]. Shu sababli, ta'lim muassasalari va ota-onalar raqamli vositalarni me'yorida va maqsadli ravishda qo'llashlari kerak. Texnologiyalar insoniy muloqot, jismoniy faoliyat va real hayotiy tajribalarning o'rnini bosa olmaydi. Ular faqatgina o'quv jarayonini boyituvchi qo'shimcha vosita sifatida xizmat qilishi lozim. Kelajakdagi tadqiqotlar raqamli texnologiyalarning bolalar rivojlanishiga uzoq muddatli ta'sirini chuqurroq o'rganishi zarur.

Xulosa

Raqamli texnologiyalar maktabgacha ta'lim sohasida inqilobiy o'zgarishlarni keltirib chiqardi. Ular bolalarning o'yin orqali o'rganishini rag'batlantirish, ijodiy fikrlashini rivojlantirish va bilim olishga bo'lgan ishtiyoqini oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shuningdek, ular o'qituvchilar uchun

ham yangi pedagogik yondashuvlarni qo'llashga zamin yaratadi. Biroq, bu texnologiyalardan oqilona foydalanish, ekran vaqtini cheklash va sifatli kontentni tanlash muhimdir. Maktabgacha ta'limda texnologiya insoniy muloqot va real hayotiy tajribalar bilan uyg'un holda qo'llanilsa, bolalarning har tomonlama rivojlanishiga maksimal darajada ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

- [1] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 6 noyabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5282-son Qarori, 3-band.
- [2] Xoliqova Z. A. Raqamli ta'lim texnologiyalari va ularning maktabgacha ta'limdagi ahamiyati // Pedagogika jurnali. 2023, № 4. – B. 80-85.
- [3] Tojiyeva D. M. Bolalar rivojlanishida raqamli muhitning o'rni // Maktabgacha ta'limda innovatsiyalar. 2022, № 1. – B. 35-40.